

OVER DE GRENS

Vakblad over grensoverschrijdend werken en wonen

'Over de grens' is een maandelijks vaktijdschrift voor HR-managers, fiscale en financiële adviseurs, het notariaat, de makelaardij en al diegenen die een praktisch onderhouden die (deels) gericht is op grensoverschrijdend werken.

'Over de grens' behandelt onder andere vraagstukken rondom sociale zekerheid, pensioenen, arbeids- en tewerkstellingsrecht, fiscaliteit en toewijzingsregels en vermogen over de grens.

Redactie

Mw. mr. A.C.W.M. van Dijk, Boels Zanders
Advocaten
Mr. C.L.J.R. Douven, Belastingdienst
Buitenland
G. Essers, Bureau Ria Oomen, Europees
Parlement
Mw. M.L.H.A. Pechholt MFP, Internationaal
financieel adviseur
Mw. mr. M. Schepers, Ernst & Young
Belastingadviseurs LLP
Mw. mr. drs. H. Xhonneux, Gerth +
Xhonneux Juristen

Redactie-adres

Redactie 'Over de grens'
Mw. M.L.H.A. Pechholt MFP
Steinderweg 49, 6171 XJ Stain
Telefoon 06-49806701
E-mail: overdegrens@futd.nl

Uitgever

Fiscaal up to Date BV
Vrieseplein 13, 3311 NK Dordrecht
Telefoon (078) 632 83 10
E-mail: info@futd.nl

Abonnementen

Fiscaal up to Date BV
Postbus 125, 5600 AC Eindhoven
Telefoon (040) 292 59 57
E-mail: info@futd.nl

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door indien zij niet 2 maanden voor het verstrijken van abonnementsstermijn schriftelijk zijn opgezegd.

ISSN 2210-5611

Hoewel de ultieme zorg is besteed aan de inhoud, aanvaardt uitgever, redactie, noch auteurs enige aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid of de gevolgen daarvan.

Verveelvuldiging en openbaarmaking van 'Over de grens' is niet toegestaan.

© Fiscaal up to Date BV

3e jaargang | oktober 2012 | nummer 8

In dit nummer

TOETS UW KENNIS

Verleg de grenzen van uw kennis 2

NIEUWS VAN DE BUREAUS

Daar zou een Bureau voor moeten zijn...
N. Sommer 2

SOCIALE ZEKERHEID

De IOAZ-uitkering over de grens 4

G. Essers
Keuzerecht in de socialezekerheidspositie voor de dga 6

Drs. T.A.P.J. Roelfsema
Grensoverschrijdende zorg voor binnen de EU geëmigreerde
Nederlandse pensionado's 11
J. de Voogd

FISCAAL

De fiscale- en sociaalzekerheidsrechtelijke gevolgen voor de
buitenlandse werknemers (deel I) 16

Mr. drs. C. Koelen
Crisisheffing 19

Mr. drs. H. Oude Smeijers en T. de Breet
Sofinummer of burgerservicenummer 21

E. Rietbergen
30%-regeling voor uitgezonden werknemers 24

N. van Overveld
Een huis onder de zon 27

M. De Clercq en Mw. H. Singh

VERMOGEN

Huwelijksvermogensrechtelijke en erfrechtelijke gevolgen
voor "Nederduitsers" 30

S. Drijer

NATIONALITEITSRECHT

Verlies van het Nederlanderschap 34

H. de Voer

INTERVIEW

De teamplayers van de Dienst Grensarbeiders ACV 36

G. Essers

EN VERDER 38

Verlies van het Nederlanderschap

12-159

Het grootste deel van mijn nationaliteitsrecht praktijk bestaat uit zaken van mensen die hun Nederlandse nationaliteit zijn kwijt geraakt. Dit gebeurt vaak onbewust en onbedoeld en komt grotendeels doordat het verlies automatisch optreedt. Je komt daar pas achter als het al te laat is, namelijk op het moment dat je je Nederlandse paspoort wilt verlengen. Er zijn verschillende manieren waarop de Nederlandse nationaliteit verloren kan gaan. Deze zijn allemaal opgenomen in de Rijkswet op het Nederlanderschap 2003. De verliesgronden voor meerderjarigen staan in artikel 15 en die voor minderjarigen in artikel 14. Met dit artikel zal ik proberen een overzicht te geven van de meest voorkomende verliesgronden.

Hoofregel verlies Nederlandse nationaliteit
Hoofregel in het Nederlandse nationaliteitsrecht is dat als je vrijwillig een andere nationaliteit aanneemt je de Nederlandse nationaliteit verliest. Dit is ook het geval als je als Nederlander in Duitsland werkzaam bent en je overheidswerkgever van je verlangt dat je de Duitse nationaliteit aanneemt omdat je anders niet voor een bepaalde overheidsfunctie in aanmerking komt. Ondanks het feit dat je een discussie kunt voeren over de vraag naar de vrijwilligheid van het aannemen van een andere nationaliteit als je hiertoe door de omstandigheden wordt "gedwongen" wijst het beleid en de jurisprudentie op dit punt uit dat er ook in dit geval geen sprake is van vrijwillige verkrijging. Met andere woorden als je in deze situatie de Duitse nationaliteit aanneemt verlies je automatisch de Nederlandse nationaliteit. Eigenlijk wordt alleen aangenomen dat geen sprake is van vrijwillige verkrijging als het land waar je woonachtig bent wettelijk bepaalt dat iedereen automatisch de nationaliteit van dat land verkrijgt en als er geen regels zijn gesteld die het mogelijk maken om daar iets tegen te doen. In de praktijk komt dit bijna nooit voor. Je kunt je dan ook afvragen of het woord "vrijwillig" niet uit de Rijkswet kan worden geschrapt nu het in de praktijk (bijna) geen betekenis toekomt.

Hoofregel: de uitzonderingen

Op de hoofregel bestaat voorts nog een aantal uitzonderingen. Zo treedt er bij vrijwillige verkrijging van een andere nationaliteit geen verlies van het Nederlanderschap op als je gehuwd bent met iemand van de nationaliteit die je aanneemt, als je voordat je meerderjarig werd meer dan vijf jaar aaneengesloten in het land van de andere nationaliteit

hebt gewoond en als je in het land van de andere nationaliteit bent geboren en daar woont als je je tot die andere nationaliteit naturaliseert.

Voorbeelden

- Een Nederlandse vrouw die is gehuwd met een Fransman en die zich na twaalf jaar verblijf in Frankrijk tot Française naturaliseert, behoudt haar Nederlanderschap omdat zij is gehuwd met een Fransman.
- Stel dat je op achtjarige leeftijd met je Nederlandse ouders naar Duitsland verhuist omdat je moeder daar haar carrière gaat voortzetten. Je gaat in Duitsland naar school en gaat daar studeren en besluit op twintigjarige leeftijd om de Duitse nationaliteit aan te nemen. Je verliest dan niet de Nederlandse nationaliteit omdat je kunt aantonen dat je voordat je achttien werd meer dan vijf jaar in Duitsland hebt gewoond.
- Je Nederlandse ouders wonen in Brussel waar je vader werkt voor de Europese Commissie. Jij wordt daar geboren. Op je tiende wordt je vader overgeplaatst naar Den Haag en het gezin verhuist mee. Na je studie verhuis je naar Brussel om te gaan samenwonen met je jeugdvriendinnetje en aan je eerste baan te beginnen. Nadat je zes jaar met veel plezier in Brussel hebt gewoond besluit je om tot Belg te naturaliseren. Je behoudt je Nederlandse nationaliteit omdat je in België bent geboren en daar woont als je tot Belg naturaliseert.

Wetvoorstel Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap ter aanscherping van de voorwaarden voor verkrijging en verlening van het Nederlanderschap – 33201 (R1977)

Er is een wetsvoorstel aanhangig dat deze uitzonderingen wil schrappen, waardoor er dus in alle gevallen van vrijwillig verkrijgen van een andere nationaliteit verlies van het Nederlanderschap zal optreden. Het is onduidelijk of en wanneer dit wetsvoorstel tot wet verheven zal worden. Op 28 juni jl. heeft er een ronde tafelgesprek met deskundigen plaatsgevonden in de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, waar de Rijkswet op het Nederlanderschap onder valt. Naar aanleiding daarvan zijn er door de commissie vragen gesteld aan de Minister. Ook zijn er enkele amendementen ingediend om het wetsvoorstel op punten te wijzigen. Na beantwoording van de Minister zal het wetsvoorstel in de Tweede Kamer mondeling worden

behandeld. Vooral nog echter, behouden Nederlanders die naturaliseren en onder een van deze uitzonderingen vallen hun dubbele nationaliteit.

Een verliesgrond waarvoor je niets hoeft te doen vindt plaats als je met twee of meer nationaliteiten meer dan tien jaar in het buitenland en buiten de Europese Unie hebt verbleven zonder een geldig Nederlands paspoort. Je verliest dan automatisch de Nederlandse nationaliteit. De Nederlandse regering redeneert als volgt: als je je Nederlandse paspoort niet tijdig laat verlengen heb je blijkbaar geen belang meer bij het Nederlanderschap. Om die reden vervalt je Nederlanderschap van rechtswege en ben je plotsklaps oud-Nederlander. Denk nou niet dat je het Nederlanderschap eenvoudig kunt terug krijgen. Daarvoor moet je eerst een jaar in Nederland wonen met een voor onbepaalde tijd geldende verblijfsvergunning waarna je door middel van een optieprocedure opnieuw Nederlander kunt worden. Daarna heb je wel dubbele nationaliteit.

Voorbeeld

Als je dus als oud-Nederlandse Amerikaan naar Nederland komt zul je eerst een verblijfsvergunning in Nederland moeten aanvragen. Pas daarna kun je door het indienen van een optieverzoek het Nederlanderschap terugkrijgen en ben je zowel Amerikaan als Nederlander.

Overigens stelt het wetsvoorstel voor om het verkrijgen van het Nederlanderschap door optie nog moeilijker te maken. Er moet een taaltoets worden gehaald en er zal afstand moeten worden gedaan van de andere nationaliteit. De oud-Nederlandse Amerikaan zal na optie tot herkrijging van het Nederlanderschap afstand moeten doen van de Amerikaanse nationaliteit waardoor hij dan slechts Nederlander zal zijn.

Voor een kleine groep oud-Nederlanders is het nog tot 1 april 2013 mogelijk om door optie in het buitenland de Nederlandse nationaliteit terug te krijgen. Dit is overgangsrecht dat tien jaar geldig was en zodoende op die datum komt te vervallen. Na 1 april 2013 kan het Nederlanderschap alleen nog vanuit Nederland worden herkreten zoals hierboven staat beschreven. Het gaat hierbij om mensen die het Nederlanderschap hebben verloren doordat zij een andere nationaliteit hebben aangenomen en die tegelijkertijd voldoen aan een van de volgende omstandigheden: zij zijn in het land van die andere nationaliteit geboren en hebben daar ten tijde van de verkrijging hun hoofdverblijf, of zij hebben voor het bereiken van de meerderjarige leeftijd gedurende een onafgebroken periode van tenmin-

ste vijf jaren in het land van die andere nationaliteit hun hoofdverblijf gehad, of zij waren ten tijde van de verkrijging van die andere nationaliteit gehuwd.

Ook minderjarigen kunnen het Nederlanderschap verliezen. De meerderjarigheidsgrens ligt momenteel op achttien jaar. Tot 1 januari 1985 was dit eenentwintig jaar. De meest voorkomende verliesgronden voor minderjarigen zijn als zijn vader of moeder vrijwillig een andere nationaliteit verkrijgt en hij in deze verkrijging deelt of deze nationaliteit al bezit.

Voorbeeld

Piet wordt uit Nederlandse ouders in Canada geboren. Hij verkrijgt bij geboorte de Nederlandse en Canadese nationaliteit. Zijn ouders naturaliseren als hij zes jaar is gelijktijdig tot Canadees. Hij verliest op dat moment automatisch de Nederlandse nationaliteit.

De Nederlandse nationaliteit gaat voor een minderjarige ook automatisch verloren als zijn vader of moeder het Nederlanderschap verliest door meer dan tien jaar verblijf buiten de EU zonder geldig Nederlands paspoort.

Voorbeeld

Valerie wordt in Australië geboren uit een Nederlandse moeder en een Australische vader. Moeder verlengt haar Nederlandse paspoort niet meer en verliest op enig moment van rechtswege haar Nederlandse nationaliteit. Valerie is dan nog minderjarig en verliest daardoor op hetzelfde moment haar Nederlandse nationaliteit. Dit is alleen anders als een van de ouders de Nederlandse nationaliteit behoudt. Als Valerie twee Nederlandse ouders heeft en alleen moeder vergeet haar Nederlandse paspoort te verlengen, dan verliest Valerie niet met moeder haar Nederlandse nationaliteit maar behoudt zij het omdat zij nog steeds een Nederlandse vader heeft.

Dit zelfde geldt voor de hierboven genoemde Piet: als slechts een van zijn ouders tot Canadees naturaliseert dan behoudt Piet samen met zijn nog Nederlandse ouder het Nederlanderschap. Naturaliseert de tweede ouder later tot Canadees dan behoudt hij het Nederlanderschap omdat hij dan is gehuwd met een Canadees. In die situatie behoudt ook Piet het Nederlanderschap.

Het wetsvoorstel beoogt ook alle uitzonderingen op de verliesbepalingen voor minderjarigen te schrappen. Hierdoor zal in alle gevallen dat een minderjarige anders dan door geboorte een vreemde nationaliteit verkrijgt automatisch de Nederlandse nationaliteit verliezen

tenzij een van zijn ouders de Nederlandse nationaliteit behoudt.

Voorbeeld

De Nederlandse Nathalie wordt in Nederland uit Nederlandse ouders geboren. Zij verhuizen als zij acht is naar het Verenigd Koninkrijk. Als zij vijftien is naturaliseren haar beide ouders tot Brit. Zij naturaliseert mee. Haar ouders verliezen de Nederlandse nationaliteit. Nathalie verliest de Nederlandse nationaliteit niet omdat zij voordat ze achttien werd meer dan vijf jaar in het Verenigd Koninkrijk heeft gewoond. Zij zal dus dubbele nationaliteit hebben. Heeft het wetsvoorstel doorgang dan zal Nathalie straks tegelijkertijd met haar ouders de Nederlandse nationaliteit verliezen, omdat de uitzonderingsbepaling dan niet langer bestaat.

Samenvattend

Het verlies van het Nederlanderschap zit in een klein hoekje. Het kan van rechtswege plaats hebben niet doordat je iets doet maar juist doordat je iets nalaat te doen. Als minderjarige is het nog verraderlijker omdat je afhankelijk bent van het handelen of nalaten van je ouders. In sommige gevallen wordt dit nu nog ondervangen door uitzonderingsbepalingen. Te hopen is dat het wetsvoorstel, waarover door de Raad van State, de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken en de wetenschap alleen maar negatief is geadviseerd, geruisloos ten onder zal gaan.

Auteur: Hermie de Voer, werkzaam als advocaat bij Everaert Immigration Lawyers te Amsterdam (devoer@everaert.nl | 020 7523200)

☑ INTERVIEW

De teamplayers van de Dienst Grensarbeiders ACV "Europees kampioen"

12-160

De interviewer kan zeer goed beoordelen welke instellingen en organisaties tussen Rijn en Schelde een perfecte dienstverlening c.q. belangenbehartiging hebben voor grensarbeiders. De onmiskenbare winnaar is de Dienst Grensarbeiders van de Belgische vakbond ACV in Hasselt. Vergeleken met de Nederlandse en Duitse vakbonden zijn de Belgische vakbonden Europees kampioen 'dienstbetoon' grensarbeiders. We interviewden de 5 teamplayers van dé Dienst Grensarbeiders ACV (Algemeen Christelijk Vakverbond), te weten: Frank Heylen, Ruud Hermans, Chris Cosemans, Stefan Vershelde en Jos Poukens.

1. Frank Heylen heeft de langste staat van dienst en hij staat er om bekend dat hij twee rechterhanden heeft, omdat hij gelijktijdig een Nederlands C-biljet en een Belgisch personenbelastingformulier kan invullen!

Vraag aan Frank: Er zijn momenteel twee actuele discussiepunten: te weten de Belgische belastingheffing over de AOW en de verandering in de regelgeving inzake de buitenlandse belastingplicht. Welke opinie hebt u over deze items?

Antwoord: wat de belastingheffing over de AOW betreft is onduidelijkheid troef. De uitspraken van de desbetreffende hoven van beroep maken geen eind aan de discussie. De band met de beroepswerkzaamheid is een criterium. Maar wat doe je bijvoorbeeld met de AOW die de echtgenote/huisvrouw mee heeft opgebouwd. Zij zou die nooit hebben opge-

bouwd als haar man niet in Nederland zou gewerkt hebben. Bovendien kan het nooit zijn dat de AOW helemaal niet zou belast worden. Als België niet heft zou Nederland dat moeten doen. Beide belastingadministraties kunnen best samen eens rond de tafel gaan zitten om duidelijkheid te scheppen. Wij zullen daar ook bij beide landen op aandringen.

Een nog ingewikkelder kwestie zijn de ontwikkelingen m.b.t. het keuzerecht. Dat er een besluit van de Staatssecretaris ligt dat rekening houdt met de evolutie van de rechtspraak is een goede zaak. Het besluit is naar onze mening echter veel te eng, zeker wat het 90%-criterium betreft. Naar verluidt komt er nog een uitgebreider besluit, maar nu al is duidelijk dat nieuwe procedures in de toekomst te verwachten zijn.

2. Ruud Hermans is de enige Nederlandse grensarbeider op de ACV Dienst Grensarbeiders. Een van zijn specialiteiten is studiefinanciering.

Vraag aan Ruud. Dankzij het arrest Meeusen en het recente arrest "3 uit 6" (meeneembare studiefinanciering) hebben de studerende kinderen van grensarbeiders aanspraak op Nederlandse studiefinanciering. Wat is de meerwaarde van het "3 uit 6"-arrest?

Antwoord: Ik ben inderdaad de enige Nederlander op de dienst en dat zal ik geweten hebben. De België-Nederland grapjes gaan hier over en weer, maar dat maakt het juist boei-